

A s r a n y t

Arbejderhistorisk Støttekreds Ringkøbing amt

27. Årgang

Nr. 2

2010

På studieturen til Arbejdermuseet besøgte vi Vestre Kirkegård, hvor bl.a. Louis Pio ligger begravet. Louis Pio var stifter af Socialdemokratiet i Danmark

En „tavle“ fra udstillingen

Buste af Th.Stauning

ASRA NYT

Udgivet af ASRA
Ålykkevej 3. 7400 Herning
Tlf: 2931 9225

(I arkivets åbningstid, som regel om onsdagen kl. 10,00 - 15,00)

Redaktion:

Bent Kruise
Elly Madsen
Jørn Jensen
Leo Skaaning

Hjemmesiden:
WWW.ASRA.dk

Ansvarlig

Formand - **Andreas Iversen**
Tlf. 97371989

Kasserer - Jørn Jensen
Tlf. 97129571

Deadline for næste nr.
den 15. August 2010

Bladet trykkes med støtte fra:
3F Holstebro

Du kan se billederne fra Studieturen til Arbejdermuseet i København på vores hjemmeside.

Den 20 marts 2010 var ASRA på studietur til Arbejdermuseet i København.

46 havde tilmeldt sig turen, og stemningen var fin fra morgenstunden.

Efter et spændende ophold på Arbejdermuseet, hvor der var en særudstilling om 8 statsministre, gik turen til Vestre Kirkegård. Rundviseren - Stine Helveg fortalte hun var den eneste af hendes slags i Danmark.

Hun fortalte levende med humor og blink i øjet. Vi ville specielt gerne se „Det røde hav“ en lille sø der ligger på kirkegården, hvor mange kendte havde fået deres sidste hvilested. Specielt kunstnere og personer der har gjort sig fortjent til det i samfundet. Mange statsministre ligger her, bl.a. Viggo Kampman, Hans Hedtoft, H.C.Hansen, Jens Otto Krag, og deres hustruer. Her var også en lille sten for Ingrid Jørgensen, som var gift med Anker Jørgensen, så der er også til tænkt ham en plads derude.

Leo Skaaning

Se billederne fra turen på:

www.Asra.dk

se under fanen billeder!

Leder:

Efter en god og veloverstået generalforsamling, hvor der var en flot deltagelse og en god debat, er vi nu i bestyrelsen og Arkivet trukket i arbejdstøjet med henblik på, at få udført de ting der blev omtalt i beretningen, og af deltagerne under debatten af beretningen. (Læs om generalforsamlingen andet sted i bladet).

Der er blevet udarbejdet en annonce om ASRA der er lagt ind på den elektronisk kulturguide, se den på (www.kultunaut.dk.)

Det er på denne webside aviserne m.m. henter og omtaler de forskellige kulturarrangementer.

Vi har efterfølgende set, at ASRA har været omtalt i flere aviser og lokale blade, som eksempel Søndervig Bladet og Ugeposten Skjern m. fl.. I annoncen er der en link til vores hjemmeside, så der er mulighed for på den måde at læse om ASRA. (søg på Arbejderhistorie).

1. maj deltog Elly og jeg med en udstilling om ASRA i Laugesens Have ved Deres 1. maj arrangement . Taler ved arrangementet var Mf,er Mette Frederiksen S og Mf,er Holger K. Nielsen SF. Underholdning ved De Glade Sømænd og komikeren Flemming Jensen. Trods vejret ikke viste sig fra sin Aller bedste side deltog

600 - 700 personer.

For at sikre vores udstilling på bedst mulig måde mod vejrliget, havde vi lånt en pavillon af 3F Silkeborg. Der var en fin interesse for udstillingen, og vi fik talt med mange personer, både medlemmer og ikke medlemmer. Vi fik fire nye medlemmer, så det kan godt betale sig at vi er noget mere udadvendte.

Vi er også i gang med at hente adresser hjem på efterløns og pensionist klubber i det gamle Ringkøbing amt, Vi har fået dem fra HK og 3F, men mangler fra de øvrige forbund. Formålet med dette er at skrive til klubberne for at fortælle om ASRA. Jeg vil også gerne tage ud til klubberne for at fortælle om, og udbrede kendskabet til ASRA, og hvad vi går og laver i arkivet.

Formålet med at besøge klubberne er selvfølgelig at få flere medlemmer, men jeg så også gerne, at vi på den måde kunne gøre nogle intreseret i at komme og hjælpe til i arkivet. Bare et par timer en gang imellem, vil være guld værd. Hvis det lykkedes, er jeg sikker på, at ASRA vil bestå mange år frem i tiden.

Andreas Iversen
formand

Storkonflikt i Dansk Typograf-forbund!

af Jørn Jensen og Jørn Overgaard

Blandt de arkivalier vi får indleveret hos ASRA er der en del fotos. Sidste år fik vi fra HK i Herning indleveret mange fotos som kom fra det tidligere Dansk Typograf-Forbund. Ved en gennemgang af billederne kunne vi straks se, at billederne viste en form for arbejdskamp med en masse mennesker med bannere, og på visse billeder var der også opbud af politi.

Vi havde straks den store typografkonflikt fra først i 80erne i tankerne, og henvendte os derfor til den daværende formand Jørn Overgaard,

for at få nogle ord med til billederne, og for at få Jørn's oplevelser som formand og dermed en central person i denne store arbejdskamp.

Jeg kan i øvrigt tilføje at ASRA har et større billedarkiv, hvor billederne er registreret i en database. Vi kan søge på emne, år, personnavn og sted, så hvis man f. eks. mangler et billede af ens bedstefar der har siddet i en fagforeningsbestyrelse, eller måske et billede fra en bestemt systue, er man velkommen til at kontakte os.

Dansk Typograf-forbund er nu fusioneret med HK.

Der var mange med i demonstrationen for Typograferne

Typografkonflikt i 1981

Af Jørn Overgård, formand for Dansk Typograf-Forbund, Herning afdeling 1971-83

I foråret 1981 var der storkonflikt på landsplan mellem typograferne og arbejdsgiverne. En meget stor procentdel af de grafiske virksomheder var berørt af konflikten, som bevirkede at dagblade, ugeaviser, uge- og månedsblade samt alle andre former for tryksager blev berørt i meget stor udstrækning. I det følgende vil der blive fortalt om, hvad konflikten betød for Herningområdet.

27. marts 1981 blev ca. 100 typografer i Herningområdet omfattet af den lockout, som arbejdsgiverne etablerede fra arbejdstids begyndelse. 13-14 grafiske virksomheder i området, der foruden Herning også omfattede Brande og Ikast blev berørt af konflikten. Heraf var Herning Folkeblad med knap 40 typografer den største.

Tilbage ville være omkring 25 af de 125 medlemmer, som ikke var berørt af konflikten. Det var ansatte på virksomheder, som ikke var medlem af arbejdsgiverforeningen. Den største virksomhed, hvor typograferne ikke lockoutes, var Herning Bladet/Ekspresttrykkeriet med 11-12 typografer, mens resten var helt små virksomheder med en eller to ansatte. I alt

havde typograf forbundet medlemmer på 21 virksomheder i området.

Hvorfor konflikt

Vi havde ofte understreget, at konflikten ikke drejede sig om løn, men vi fandt at løntilbageholdenhed måtte konverteres til nye arbejdspladser.

For os drejede kampen sig om en teknologiaftale, der kunne sikre tryghed i ansættelsen, og sikre at den teknologiske udvikling ikke blot kommer arbejdsgiveren til gode.

Flere og flere erkendte da også, at denne problematik vedrørte hele arbejderklassen. Vi modtog økonomisk og moralsk støtte i et omfang, der overgik vores dristigste forventninger.

Mødeaktivitet

Typografernes lokale fagforening var en lille forening, som blev styret af en bestyrelse på 5 medlemmer, der alle havde fuldtidsjob ved siden af. Bestyrelsen bestod af Arne Lund, Ejolf Pedersen, Søren Raunsgaard Jensen, Jørgen Asmussen og Jørn Overgård. De fire af os var lockoutet, den eneste som stadig var i arbejde var Jørgen Asmussen, som var ansat på Ekspress

trykkeriet, der ikke var konfliktramt.

Vi var i den situation, at vi selvfølgelig ikke selv havde et fagforeningskontor/lokaler. Derfor henvendte vi os til SIDs lokalafdeling, som på det tidspunkt havde et fagforeningshus i Fynsgade, hvor de gav os grønt lys til at bruge deres faciliteter til afholdelse af medlemsmøder samt udbetaling af lockoutunderstøttelse.

Ret hurtig fik vi etableret en fast mødedag, som var fredag, hvor medlemmerne også fik udbetalt understøttelse, desuden blev der også holdt møder på andre tidspunkter, når der var behov.

Jørn Overgaard holder møde

arkiv foto

Økonomi

For at vi hver især kunne få dagligdagen til at hænge sammen økonomisk i denne periode, havde typograf-forbundet besluttet, at vi skulle have udbetalt kr. 1.200,- pr. uge. Understøttelsen blev udbetalt som et lån, som skulle tilbagebetales over kontingentet, når konflikten var løst. Alle medlemmer i Dansk Typograf-Forbund var solidarisk med hinanden, således at vi alle, uanset om vi var i konflikt eller ej, skulle betale tilbage, når konflikten var ovre. På det tidspunkt var gennemsnitslønnen for en typograf i Herningområdet kr. 63,- i timen.

Der blev også afholdt et møde med en repræsentant for bistandskontoret vedrørende eventuel bistand under konflikten. Eventuel hjælp ydes som lån. Man blev opfordret til at kontakte bank eller sparekasse med henblik på udsættelse af lån og andre ydelser.

Udvalg

For at have en styring af konflikten, blev en del af medlemmerne udpeget til forskellige udvalg, hvor de hver især fik pålagt sig en række opgaver.

Sekretariat: Den konfliktramte bestyrelse.

Blad- og pressegruppe: Skulle sørge for al udadvendt information i form af læserbreve m.v. og ligeledes sørge for lokalt stof til typografernes avis.

Blokade- og piratudvalget:

Kontrollere de lokale distrikts- og ugeblade samt de konfliktramte trykkerier, for at se om man ikke udførte konfliktramt arbejde.

Kultur- og festgruppe:

Filmforevisninger, sørge for talere til 1. maj møderne, desuden arrangere møder med andre fagforeninger for at komme ud og fortælle om vores situation.

Som det fremgår blev en meget stor del af de konfliktramte involveret direkte. Derudover var der aldrig problemer med at skaffe folk, når der skulle etableres et eller andet, hvor vi skulle bruge arbejdskraft. Det udviklede sig til et fantastisk sammenhold og solidaritet.

1.maj

En af vores udadvendte aktiviteter var at sætte præg på 1. maj møderne. Det betød at jeg blev indbudt som taler til

Fællesorganisationen og Socialdemokratiets møde i Herning Kongrescenter hvor fest- og kulturudvalget var repræsenteret med en salgsbod på mødet. Desuden blev jeg også indbudt til Venstrefløjens møde i Døvehuset, her havde fest- og kulturudvalget lavet et arbejdende sætteri, hvor man solgte folks navne i bly. Resultatet blev kr. 2.500,-.

Ikke uden problemer

Der foregik mange ting rundt på de forskellige arbejdspladser, som var konfliktramt. Der var en del, som ikke accepterede situationen og forsøgte med mange forskellige "julelege", hvor man af forskellige omveje alligevel fik produceret enkelte ting. Vi gjorde alt hvad vi kunne, for at holde disse unoder nede, for der ville komme en dag, hvor det hele var slut, hvor vi igen skulle arbejde sammen, uanset hvad vores holdning var til konflik-

Politiet prøver at fjerne strejkevagterne - arkivfoto

ten. Mod slutningen af konflikten var der opstået et større problem på en stor trykcentral i Taulov, hvor man producerede uge- og tilbudsaviser som var konfliktramt. Det betød, at en stor del af alle os rundt i landet, som var lockoutet tog til Taulov over en periode og etablerede blokade mod virksomheden.

Der var perioder hvor det gik voldsomt for sig, på grund af politiets indblanding. Vi fra typografernes side som i en periode var mødt meget talstærkt op, forsøgte hele tiden at holde os inden for lovens rammer, men blev provokeret nogle gange, således det udartede sig en del.

Typograferne her fra området var rigtig godt repræsenteret og gjorde en rigtig god figur, med en sober og reglementeret opførsel, vi kom virkelig hinanden ved i den periode.

11 uger

Konflikten varede i 11 uger, således vi startede op på mandag den 15. juni Afstemningsresultatet blev et JA til genoptagelse af arbejdet. Vi måtte nok erkende, at konflikten var et nederlag for os, idet vi ikke fik gennemført vores ønsker, overmagten var for stor. Dansk Arbejdsgiverforening var svære at forhandle med, desuden følte vi os også svigtet af LO og ligeledes vores broderforbund Litograferne, som ikke gik helhjertet ind for at løse konflikten i fællesskab med os.

Vi lærte allesammen rigtig meget af konflikten på både godt og ondt. Det absolut positive var den måde typograferne taklede konflikten med et

Fanen var med fra Svendborg Typograferne *arkivfoto*

fantastisk engagement, fællesskab og solidaritetsfølelse. Det betød, at vi i den pressede situation rykkede sammen på bænken og kæmpede en brav kamp for at nå et resultat. Typograferne i vores lille lokale afdeling har altid været meget aktive, som de også var på landsplan, men konflikten gav endnu mere sammenhold, end der har været tidligere.

Vi har altid afholdt generalforsamling i hver kvartal - 4 gange om året - med en meget stor mødeprocent. Den blev absolut ikke mindre, efter vi havde gennemgået 11 barske uger.

Epilog

Der findes nok ikke andre fagforeninger på det tidspunkt, hvor medlemsaktiviteterne var på samme høje niveau. Det har også vist sig, at i de år i særdeleshed før konflikten, har typograferne altid været en meget stærk fagforening - eller kamporganisation som vi godt selv kunne lide at være - i de år hvor der virkelig var noget at kæmpe for ude på arbejdspladserne. Vi havde det godt, når vi kunne gå forrest med at få skabt bedre løn- og arbejdsforhold. I mange tilfælde havde det også en afsmittende virkning på det øvrige arbejdsmarked - det var også det, som var meningen.

Typografkonflikten i 1981

Indlægget er skrevet af

Jørn Overgaard

„Når jeg ser et rødt flag smælde“ arkivfoto

Jørn Overgaard

Typografernes logo
arkivfoto

„Typograferne kan - fagbevægelsen kan!“ arkivfoto

20 år som formand i Syerskernes Fagforening i Herning

Fortalt af Grethe Andersen

Forud for ASRA's generalforsamling den 3. marts havde bestyrelsen formået Grethe Andersen, tidligere mangeårig formand for Syerskernes Fagforening i Herning, til at fortælle om fagforeningen og om sin tid som formand.

Syerskernes Fagforening i Herning blev oprettet i 1929. Der var elendige arbejdsforhold, så det betød en forbedring for syerskerne at få en fagforening. Dengang var der meget at kæmpe for. Det er der også i dag, men det er på andre vilkår. I dag drejer det sig bl.a. om omskoling og løn under sygdom. Omskolingskurser på Specialarbejderskolen betyder, at medlemmerne kan omstille sig til de krav, som stilles på arbejdspladsen.

Ved en stor indsats fra formænd, kasserere, og tillidsrepræsentanter voksede afdelingen i de første 40 år fra 50 til 1.100 medlemmer. Stabilitet og solidaritet er gode karaktertræk, der har præget Syerskernes Fagforening.

Afdelingens protokoller gennem

årene kan fortælle om en ledelse som altid var rede til at gøre en stor indsats for medlemmerne.

De valgte i Syerskernes Fagforening i Herning har lige fra starten været stabile, og når de var valgt sad de længe. Medlemmerne bakkede dem op og ønskede de skulle fortsætte.

Årsagen til at oprette fagforeningen i 1929 var dårlige arbejdsforhold for hjemmesyerskerne. Senere var det højere løn og kortere arbejdstid, der blev kæmpet for. I 1935 behandlede man et punkt på generalforsamlingen der drejede sig om, hvorvidt syerskerne skulle have en uges ferie med fuld løn. Senere har man kæmpet sig frem til 4 ugers ferie med feriepenge.

I 1971 blev Grethe valgt som tillidsrepræsentant. Efterfølgende kom hun ind i bestyrelsen og blev siden valgt til næstformand, der medførte at hun i 1977 blev ansat i afdelingen. Mange nye opgaver fulgte, men en af de ting Grethe især satte pris på, var at komme ud på virksomhederne på lønningsda-

gen, og sælge mærker.

Det gav et godt kendskab til medlemmerne. Med tiden lærte hun også arbejdsgiverne at kende, hvilket var med til at opnå gode forhandlingsresultater.

I 80'erne var der god gang i arbejdet, fabrikker blev bygget og arbejdsstyrken voksede. Men det ændrede sig, så de 2 gange om året, hvor der skulle skiftes kollektion, måtte medlemmerne gå ledige.

Mange resultater er nået gennem årene, sagde Grethe, og nævnte kortere arbejdstid, en anstændig løn, bedre understøttelse, karensdagens bortfald, 4 ugers ferie og efterløn til medlemmerne, når de er fyldt 60 år.

Valgt til formand

Kort efter at Grethe i 1978 var blevet formand, var en virksomhed med 90 medlemmer gået konkurs. Heldigvis var der på det tidspunkt nok arbejde at få, så medlemmerne kom hurtigt i arbejde igen.

Senere fik Grethe igen en oprøring om en arbejdsplads, med 60 medlemmer, der lukkede, men det var så heldigt, at en anden arbejdsgiver stod og manglede 50 ansatte. Da der også manglede lokaler kunne Grethe henvise til nogle tomme lokaler og samtidig give et praj om hvilken bank arbejdsgiveren skulle henvende sig til.

Flere fabrikker blev bygget og beskæftigelsen steg, men som tiden gik, begyndte arbejdsskaderne at melde sig. Mange af skaderne blev anerkendt, "men de havde jo ondt alligevel", som Grethe udtrykte det. Nogle måtte på pension, medens andre blev omskoleet.

I starten af 90'erne begyndte udflytningen af arbejdet til lavtlønslande og der var mange konkurer, med det resultat, at der i dag ikke er mange syersker tilbage. Heldigvis har mange fået arbejde i træindustrien.

I de år Grethe har været med i det faglige arbejde har udviklingen betydet sammenlægninger af både forbund og afdelinger.

I sin tid som formand har Grethe også været medlem af forbundets hovedbestyrelse og forretningsudvalg samt deltaget i overenskomstforhandlinger. Det betød, at Grethe, efter sammenslutningen med Herning Textil arbejdede 3 dage i afdelingen og 2 dage i forbundet, med uddannelse af elever.

"Jeg har haft et meget varieret og spændende arbejdsliv, men også meget krævende" konkluderede Grethe.

Tekst; *Bent Kruuse*

Foto: *Leo Skaaning*

Billeder fra Fortælleaftenen på næste side.

Grethe Andersen gør klar til at fortælle om hendes spændende liv

En lydhør forsamling, 25 - 30 tilhørere var mødt op

Generalforsamling 2010.

ASRA afholdt d. 3. marts en velbesøgt generalforsamling i 3 F's lokaler i Vestergade, Herning.

Ikke mindre end 28 deltog i generalforsamlingen, og det skyldes formentlig at tidligere formand for Syerskernes Fagforening i Herning Grethe Andersen, indledte aftenen med at fortælle om sit virke i fagbevægelsen. (Se omtalen andetsteds i bladet)

Generalforsamlingen blev indledt med at man mindedes 2 af ASRA's meget markante medlemmer der i 2009 var afgået ved døden, nemlig Karla Jørgensen fra Hammerum, der var æresmedlem i foreningen, samt Aida Buur Andreasen fra Holstebro.

Formanden indledte sin beretning med at omtale ASRA's tur til København d. 20. marts. En tur der kunne realiseres, bl.a. gennem tilskud på kr. 5.000,- fra AIF (Arbejderbevægelsens Internationale Forum.)

Videre takkede formanden for de mange arkivalier der gennem 2009 var blevet indleveret i arkivet.

Arkivalierne var blevet indleveret i så stort omfang, at det har givet anledning til en stor ophobning af materiale, ligesom det har medført pladsproblemer i arkivet.

Pladsproblemerne er nu løst ved at vi

har fået lov til at disponere over yderligere et lokale.

Der har været en mindre fremgang i medlemstallet bl.a. efter et møde hos LO's Faglige Seniorer, hvor ASRA var repræsenteret. Dette har givet anledning til at foreningen vil foretage et medlemsfremstød overfor Efterlønsklubber i løbet af 2010.

Formanden omtalte at arkivet mangler hjælp til arkivarbejdet. Der har i ASRA Nyt været annonceret efter hjælp i arkivet, men dette har ikke givet resultat. Formanden betonedede alvor i henvendelsen om frisk blod til arkivarbejdet, idet det i sidste ende kunne være et spørgsmål om ASRA's overlevelse, hvis ikke der kommer en løsning på problemet.

"Skal ASRA fortsætte er det vigtigt at vi får nogle personer gjort interesseret i det videre arbejde, og hvordan gør vi så det? Hvis det ikke lykkes, er vi så dem der på en eller anden måde afvikler ASRA og på en eller anden måde sikrer arkivaliernes fortsatte beståen" sluttede formanden.

I den efterfølgende debat gav flere udtryk for at man håbede at ASRA også ville bestå i fremtiden, da det er vigtigt at få registreret og beskrevet arbejdernes historie, men at det nok

var svært at interessere unge mennesker for arbejderhistorie.

Der blev også givet udtryk for at ASRA er for usynlig og skulle gøre mere PR mæssigt. Et par af deltagerne gav tilsagn om at komme i arkivet ind imellem, for at give en hånd med.

Formanden afsluttede debatten med at takke for tilsagnene og gav udtryk for håbet om at der kunne findes en løsning, således at ASRA's fremtid kunne sikres.

Beretningen blev herefter enstemmigt vedtaget.

Kassereren fremlagde det reviderede årsregnskab der viste et overskud på kr. 44.769,31.

Det helt ekstraordinære regnskabsresultat skyldes at ASRA i 2009 modtog 40.000,- kr. i tilskud. 30.000,- fra AIF samt 10.000,- fra 3F's Kulturfond i forbindelse med jubilæet.

Yderligere var 5.700,- forudbetalinger til Københavnerturen.

Regnskabet viste at ASRA har aktiver for kr. 169.622,98.

Regnskabet blev enstemmigt vedtaget.

Budgettet for 2010 blev fremlagt. Der er budgetteret med et underskud på kr. 10.500,- hvoraf de 10.000,- skyldes turen til København. (5.000,- kr. af tilskuddet fra AIF var øremærket til denne tur).

Bestyrelsen havde fremsat forslag om

at kontingentbetalingen for private medlemmer fra 2011 skulle stige med kr.25 til 125,-.

Dette blev vedtaget, idet dog en enkelt stemte imod.

Samtlige valg var genvalg. Den nye bestyrelses sammensætning kan ses på bagsiden af dette blad.

Under eventuelt blev der fremsat ønske om at generalforsamlingen burde afholdes et handicapvenligt sted, ligesom der blev anket over at der ikke var medbragt sangbøger.

Deltagerne blev opfordret til at tage et par af ASRA's pjecer med hjem og agitere for medlemskab.

Jørn Jensen

Formanden aflægger beretning

foto leo Skaaning

Tur til arbejdermuseet i København 20. marts 2010

af Leo Skaaning

Siden ASRAs 25 års jubilæum i 2008 har det været et ønske at lave en tur til Arbejdermuseet i København.

I 2010 bød der sig en aktuel anledning, idet museet havde en særudstilling om 8 statsministre, og en af dem var Thorvald Stauning, så var anledningen so-leklar.

Endvidere havde vi fået lovning på af Henning Grelle, som har skrevet en bog om Stauning, at han ville holde et foredrag om ham når vi kom på besøg på museet, og da vi så havde fået et tilskud til bussen til København (omtales andet steds i bladet) så var det oplaget, nu skulle det være.

Vi annoncerede i vores blad, og sendte indbydelser ud til vores medlemmer. Tilmeldingen var lidt svag i starten. Men lige pludselig skete der et og andet, og inden vi fik set os om, så havde vi 46 deltagere til turen, som blev tilbudt til en absolut favorabel pris.

Den 20. marts tidligt om morgenen hentede bussen deltagerne fra Holstebro, Herning og Ikast og turen gik mod hovedstaden.

På turen gennem Jylland blev der serveret kaffe og rundstykker, stemningen og forventningen var høj, alle glæ-

dede sig til turen.

Et kig ned i bussen

Omkring kl. 11,00 kørte bussen ind i Rømersgade i København.

Desværre var der indgået en meddelelse om, at Arbejdermuseet ikke havde lokaler som kunne rumme os til foredraget om Stauning, men Henning Grelle lovede promte, at han ville komme til Ringkøbing amt og holde det for os, og det ganske gratis.

Efter at have oplevet indgangspartiet i de historiske bygninger Arbejdermuseet ligger i, blev deltagerne delt op i to hold. Det ene hold skulle straks se og høre om de 8 statsministre, mens det andet hold fik lejlighed til at se på den faste udstilling om arbejderbevægelsen. Der var arbejderlejligheder og udstillinger om de vil-

kår arbejderne havde og levede under, på en levende og spændende måde.

Stauning eller Kaos, og hvor der gik et mudheld at nogen sagde: „vi stemte

Udbringning af snaps og brændevin „Taffel Akavit“

Det er morsomt at gå rundt på museet, mange af de ting der er der, kender man fra ens barndomshjem, det er lidt mærkeligt at det allerede er kommet på museum. Undervejs kan man stoppe op i en lille kantine, hvor man kan købe kaffe blandet med Rich, og rigtig hjemmelavet kiksekage, som også førte minderne tilbage til barndomshjemmet, hvor det var en rigtig lækkerbisknen at få kiksekage. Rundt på væggene hænger plakater fra arbejderbevægelsens politiske kampagner, og man kan huske valgplakaten om Stauning, hvor der stod

på Stauning, for vi kendte ikke Kaos“ Der var plakaten med „Gør gode tider bedre“ og mange andre, som stadig står i ens erindring.

At det har været hårdt at være arbejder ses tydeligt på mange af de udstillede billeder og effekter museet er i besiddelse af.

I porten ved indgangen hænger en lille mindetavle over Oskar Hansen, som var arbejdernes digter, og som har skrevet „Når jeg ser et rødt flag smælde“ Oskar Hansen har om nogen været digteren der har skrevet og kæmpet for den lille mand.

De 8 Stasministre var særudstillingen som vi blev guidet igennem, og hvor man startede med Stauning.

Her var det en meget speciel oplevelse, at „Jegge“ (Erik Christensen) kunne fortælle, at han havde været sammen med alle 8 statsministre, hvilket imponerede guiden en del.

Det var da også lidt af en oplevelse, selv om man nok ikke synes det var særligt flaterende, at Hitler sendte en krans med et monogram til Staunings bære, en hilsen til en stor stasmand.

En hilsen fra Adolf Hitler

Videre på udstillingen kunne man på film se og høre de forskellige statsministre tale. Underligt var det at høre, at nogen skrev hvert enkelt ord op de sagde, mens andre kun skrev stikord. Således blev det nævnt, at Stauning var en ret dårlig taler, men man lyttede til ham, hans ord havde vægt.

I dag er det meget almindeligt, at det er andre der skriver talerne til statsministrene.

Udstillingen var utrolig spændende, og man havde fået særlige kendetegn fra hver enkel frem, og hvad det særligt havde som kendetegn og mærkesager i deres virke.

Efter turen rundt på museet, blev det tid til indtagelse af lidt frokost, som foregik i Ølhalle

„SOS - Sild Ost Snaps“

Ølhalle er et værtshus som har eksisteret siden Arbejdernes Forsamlingsbygning blev bygget, og den gamle stil er bevaret, tillige med retterne der serveres, og øllet er selvfølgelig fra Stjernen „Stjerneøl“.

Turen gik videre til Vestre Kirkegård, hvor vi blev guidet rundt af en absolut kompetent guide - Stine Helveg, som brugte en ellers fridag for hende, til at give os et særdeles godt billede af kirkegården, og om de personligheder der ligger begravet derude.

Der var nogen der måske synes det var lidt mærkeligt at vælge en kirkegård, men alle var enige om, at det havde været en hel speciel oplevelse. Kirkegårde kan fortælle historie, og når man så får personer der kender både hvem der ligger der, og deres historie, så er oplevelsen total. Det var „flødeskummet“ på den flotte kage der var bagt, og det var et træt og mæt hold der vendte snuden hjemefter.

Den gamle Redacteurs Klumme

af *Bent Kruuse*

Den lokale købmand skal bevares

Jeg hørte i regionalradioen til morgen (den 04.03.) et indslag fra et lokalområde (Studsgaard). Her blev bl.a. snakket om at bevare den lokale købmand. En historie vi har hørt før, om lokal opbakning, med oprettelse af foreninger, indskud af kundekapital og så selvfølgelig handle hos den lokale købmand, som er nødvendig, først og fremmest for de ældre i området. For beboerne som helhed, er den lokale rar at have, hvis "vi skulle stå og mangle noget her og nu". Problemet er, at for de lokale beboere, der arbejder i en af de nærliggende større byer, er det jo nemt - og også billigt - på vej hjem, at handle ind i et af de store supermarkeder, der har (næsten) alt. Imens skranter den lokale købmand mere og mere. Vi kender alle historien og har hørt den så tit, så det er ikke den, klummen skal handle om.

Den skal handle om ASRA. Som den opmærksomme læser måske har bemærket er datoen for radioudsendelsen dagen efter, at ASRA afholdt sin ordinære generalforsamling. Derfor sammenligningen med den lokale købmand.

ASRA skal bevares

Til oplysning for læsere der ikke havde mulighed for at overvære ge-

neralforsamlingen kan det oplyses, at ASRA's fremtid indgik i beretningen og derfor var til debat. Problemet for ASRA er ligesom med den lokale købmand. Alle vil gerne bevare det bestående, men der er - alt - for få, der vil handle for ASRA, hvilket meget vel kan få den konsekvens, at vi må lukke. ASRA har på det sidste oplevet en tilgang af personlige medlemskaber. En helt nødvendig indsprøjtning hvis ASRA skal overleve. Men hvis pulsen ikke slår, kan patienten ikke holdes i live. Og pulsen er i dette tilfælde aktivitet på arkivet. Hvis vi ikke får flere aktive til at melde sig, bliver det scenarie, der blev nævnt på generalforsamlingen, at vi til næste års generalforsamling kommer til at drøfte ASRA's lukning, aktuelt. Vi kan ikke overleve med en butik, hvor der ikke bliver handlet.

De gamle historier skal bevares

Tanken om at det skal gå så galt er næsten ubærlig, for hvad skal der ske med de uvurderlige arkivalier som ASRA gennem mere end 25 år har indsamlet og som beskriver livet og vilkårene for arbejderne i det tidligere Ringkøbing Amt, gennem mere end 100 år? Meget af det er klenodier som ikke findes på etablerede museer og

på lokalarkiver, der kun i begrænset omfang beskæftiger sig med arbejderhistorien.

Det drejer som om flere hundrede hyl-demeter med arkivkasser og gamle protokoller indeholdende fagbevægelsens og partiforeningernes historier sammen med mange personlige historier, og ikke mindst de over 50 faner, som hver især også har en spændende historie at fortælle.

Optimismen må bevares

Hvis ikke ASRA skal visne hen og glide ud i intetheden, er det nødvendigt at vi får tilført nyt blod. Heldigvis fik vi et par tilsagn på generalforsamlingen, men det er ikke nok, vi skal være flere.

Kære medlemmer og andre der læser disse linjer. Tænk over om ikke du kan afse nogle timer én eller to gange om måneden, så ASRA fortsat kan eksistere. Så vi, som det blev sagt i euforien i forbindelse med vort 25 års jubilæum, også kan holde 50 års jubilæum. ASRA er formentlig det eneste arkiv af sin art i Danmark. Hvis vi forsvinder, er der ingen.

Jeg nævnte i starten den lokale købmand, der ikke kan overleve, på grund af manglende opbakning. Det kan ASRA heller ikke.

Lad det ikke gå sådan for ASRA. Lad os ikke bruge næste års generalforsamling til at snakke om lukning af ASRA, men om ASRA's fremtid.

DET HASTER!

ASRA var repræsenteret ved 1. MAJ stævnet i Laugesens Have:

ASRA's stand, på arbejderfestivalen

Elly retter an til en flot udstilling

Mette Frederiksen holder 1.maj tale

Foto: Andreas Iversen

Bestyrelsesadresser i ASRA

Formand: Andreas Iversen - Falkevej 5. 6880 Tarm
Tlf:97371989 mail: andreasiversen@dlgtele.dk
Mobil: 21425314

Kasserer: Jørn Jensen - Rugvænget 67. 7400 Herning
Tlf: 97129571 mail: Jens1@webspeed.dk

Bestyrelsesmed: Bent Søndergaard - Nybovej 9. 7400 Herning
Tlf: 97141055

Bestyrelsesmed : Leo Skaaning - Straussvej 4. 7400 Herning
Tlf: 97222802 mail: leo.skaaning@webspeed.dk

Bestyrelsesmed: Hans Agerup - Sønderagervej 26. st. 7400 Herning
Tlf: 30402013 mail: chrisjensenn@privat.dk

Næstformand: Elin Kragerup - Findlandsgade 28. 7430 Ikast
Tlf: 97250708 Mail: 49ek@hk.dk

1 suppleant: Jørgen Iversen - Agerbjerg 5. 7400 Herning
Tlf: 97161019 Mail: kisi@privat.dk

2 suppleant: Ingrid Preisler Andreasen - Egeløkkevej 37. Herning
Tlf: 97268254 Mail: bent.andreasen@mail.tele.dk

Arkivet: Elly Madsen - Gyvelvej 86. 6900 Skjern
Tlf: 97369698 Mail: brio@madsen.mail.dk

Arkivet: Bent Kruise - Rolighedsvej 4. 7600 Struer
Tlf: 97854594 Mail: Bent_kruise@post.tele.dk

Hjemmeside: www.ASRA.dk